

діяльності контролюючих органів є сума виявлених порушень, а не їх вчасне попередження та недопущення.

Інформаційні джерела:

1. Мединська Т.В., Галас Х.Ю. Сучасні тенденції формування і розподілу доходів місцевих бюджетів України. Глобальні та національні проблеми економіки. 2018. № 21. С. 609-614.
2. Вацлавський О.І. Теоретичний підхід визначення змісту бюджетного контролю. Ефективна економіка. 2016. №3. URL:<http://www.economy.nayka.com.ua>.
3. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <http://treasury.gov.ua>.
4. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>.

УДК 005.936.3:65.011.1

Я.А. Панфілова (*ХДУХТ, Харків*)

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Аналіз стану малого підприємництва в Україні свідчить про те, що останнім часом відбуваються суттєві зрушення у розвитку цього сектора ринкової економіки.

Разом з тим, головними причинами гальмування розвитку малого підприємництва в Україні є:

- недосконалість нормативно-правового забезпечення розвитку малого бізнесу, як і підприємництва в цілому;
- важкий тягар оподаткування, що примушує багатьох суб'єктів малого підприємництва збочити в тіньову економіку. Про це, зокрема, свідчить той факт, що неухильно зменшується питома вага діючих малих підприємств до кількості зареєстрованих.
- обмеженість матеріально-фінансових ресурсів. Багато малих підприємств не розпочали свою діяльність через відсутність достатньої суми стартового капіталу, власних виробничих площ та устаткування;
- обмеженість інформаційного та консультативного забезпечення, недосконалість системи навчання та перепідготовки кадрів для підприємницької діяльності тощо.

Основними макроекономічними чинниками, які впливають на розвиток малого підприємництва, слід віднести: обмеженість внутрішнього попиту та наявність кризи збуту на внутрішньому ринку

у зв'язку з браком вільних фінансових коштів підприємств та зниженням реальних доходів населення; вкрай незначну інвестиційну активність, відсутність переливу коштів з фінансового в реальний сектор економіки, обмеженість (або відсутність) кредитів.

Малий бізнес в Україні має певні риси, які суттєво відрізняють його від підприємництва більшості зарубіжних країн, а саме:

- низький рівень технічної озброєності при значному інноваційному потенціалі;

- низький управлінський рівень, бракує знань, досвіду та культури ринкових відносин;

- прагнення до максимальної самостійності (більшість зарубіжних малих підприємств працює за умов франчайзингу, субпідряду тощо);

- поєднання в межах одного малого підприємства декількох видів діяльності, неможливість в більшості випадків орієнтуватися на однопродуктову модель розвитку;

- відсутність системи самоорганізації та недостатня інфраструктура підтримки малого підприємництва;

- відсутність повної і вірогідної інформації про стан та кон'юнктуру ринку, низький рівень консультаційних послуг та спеціальних освітніх програм;

- практична відсутність державної фінансово-кредитної підтримки;

- недовіра західних партнерів та негативне психологічне ставлення населення до підприємців.

Крім того, слід зазначити, що стан товарного ринку в Україні, на якому діють суб'єкти малого підприємництва, суттєво відрізняється від економічно розвинутих країн. Розвинутим ринковим відносинам притаманні переважаючий вплив попиту з швидкою реакцією на нього, пріоритет приватної власності, розвинута ринкова інфраструктура, дієвість та усталеність законодавства, фінансова стабільність, доступність засобів виробництва, традиції використання довірливих відносин, інформаційна відкритість, офіційно мінімальна криміналізація. Зовсім інша ситуація спостерігається сьогодні в економіці України. В цілому правове, соціально-економічне середовище для малого підприємництва стає, на жаль, дедалі несприятливішим. Крім того, відбувається активний процес концентрації капіталу з одночасним встановленням фінансового і управлінського контролю за самостійними підприємствами з боку великих компаній й відповідних монопольних угруповань.

Дослідження технології підтримки та стимулювання засвідчують, що держава у розвинених країнах не залишає підприємців без суттєвої допомоги в умовах посилення глобальної конкуренції. Розуміння вагомості малого й середнього бізнесу для всієї економіки країни

зумовлює всіляка підтримка його, насамперед, через сприятливі механізми кредитування. Кредитування малого та середнього бізнесу у розвинених країнах і Україні до 2020 року відображено у табл. 1.

Таблиця 1 – Умови кредитування малого та середнього бізнесу у розвинених країнах та Україні до 2020 року [2]

Держава	Середній %, під який кредитується МСБ	Розмір кредиту для бізнесу, що надається державою (у євро)
Японія	0,1	верхньої межі не встановлено
США	2,75	до 1,79 млн
Канада	2	до 223 тис.
Великобританія	2	до 286 тис.
Україна	19,4	не дає

Наведені відсоткові ставки кредитування переконливо свідчать, що Україні необхідно робити кардинальні зміни у напрямку надання українському бізнесу якомога «дешевших» кредитів та іншої державної підтримки. Статистика засвідчує наявність в Україні близько 2 млн малих підприємств, на яких працює 6,5 млн осіб. Отримати кредит у банку для свого розвитку вони можуть лише під 15–30 % річних. У розвинених державах, як видно з таблиці, малий та середній бізнес кредитується від 1 % до 3 % річних.

24.01.2020 р. КМУ затвердив постанови, які передбачають надання державної підтримки малого бізнесу в Україні, спрямованої на розвиток підприємництва, збільшення обсягів виробництва, експорту, імпортозаміщення, енергоефективності, впровадження інновацій – «Про затвердження Порядку надання фінансової державної підтримки суб'єктам мікропідприємництва та малого підприємництва» та «Про затвердження Порядку використання коштів державного бюджету, передбачених для забезпечення функціонування Фонду розвитку підприємництва». Програма з підтримки МСП передбачає доступне кредитування під 5-9 % річних. Програма має надати розвитку МСП, сприятиме зростанню доходів бюджетів, забезпечить надання якісних послуг, збільшення рівня самозайнятості громадян, інвестиційну привабливість територій, запровадження інновацій тощо.

Інформаційні джерела:

1. Стан та перспективи розвитку малого бізнесу в Україні. URL: <http://agroua.net/economics/documents/category-92/doc-85/>

2. Пукало О. П. Зарубіжний досвід розвитку та підтримки малого підприємництва та його використання в Україні. Управління розвитком. 2017. № 3–4 (189–190). С. 108–114

УДК 336.76(73)

О.І. Печенка (*ХДУХТ, Харків*)

Н.А. Сокол (*ХДУХТ, Харків*)

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ СТАНУ ФОНДОВОГО РИНКУ США

Важливим і невід’ємним елементом фінансової системи країни є стабільно і ефективно працюючий фондовий ринок. Через його інструменти забезпечується перерозподіл фінансово-інвестиційних ресурсів, а також здійснюється їх мобілізація в найбільш перспективних і прибуткових галузях економіки. Таким чином, фондовий ринок виступає як трансформатор заощаджень в інвестиційні ресурси та дозволяє інвесторам не тільки зберігати накопичений капітал, але й примножувати його. Провідну роль на ринку цінних паперів відіграє саме біржовий ринок, де як правило здійснюється торгівля високоліквідними цінними паперами, які характеризуються високим рівнем попиту.

Згідно з географічним напрямом WFE всі фондові біржі-члени федерації розподіляє по регіонах таким чином:

1. Американський (Північна та Південна Америки) – 22 фондові біржі.

2. Азіатсько-Тихоокеанський (країни Далекого Сходу, Південної Азії й Австралії) – 28 фондових бірж.

3. Європа, Африка, Близький Схід (Europe, the Middle East and Africa, EMEA) (один регіон) – 53 фондові біржі.

Фондовий ринок США – більше, ніж big money. У 1792 році на ньому почалися перші торги, та як відомо з тих пір він зарекомендував себе як найкращий в світі. На ньому торгуються акції найуспішніших і великих компаній як США, так і всього світу таких як Apple, Amazon, Bank of America, General Electric, ExxonMobil і Johnson & Johnson.

За період президентства Д. Трампа капіталізація ринку перевищила \$ 30 трлн і продовжує збільшуватися. Останні роки основне зростання забезпечується за рахунок зростання сектора Technology – це технологічні компанії, топові з них це FB, Netflix, Google – вони забезпечують більшу частину зростання індексу S&P500.